

Høje-Taastrup Kommune

Dato: 3.11 2024

Høringssvar fra Seniorrådet til møde Ældre- og Sundhedsudvalget den 6.11 2024

Seniorrådet har følgende høringssvar:

Sag: 5. I – Valgformer til seniorrådsvalg FORHISTORIEN

For 4 år siden var Seniorrådet i en længere dialog med teamchef Henny Jessen om valgformer til sidste seniorrådsvalg. Man foreslog, at valget blev afholdt som et såkaldt kaffemødevalg, hvor borgerne fx mødte op i byrådssalen, havde mulighed for at møde kandidaterne og dernæst kunne stemme på en af dem ved håndsoprækning eller andet.

Dette gav anledning til voldsomme reaktioner, da HTK var den eneste kommune i hele landet, der havde foreslået den valgform. Kommunen blev berygtet som "kaffemøde-kommunen", vi fik mange henvendelser fra andre senior- ældreråd, om det nu kunne være rigtigt, det med kaffemøde. Vi havde diskussioner med lokalpolitikere. Der var også indlæg i lokalpressen og mere officielle klager fra Danske Ældreråd (se næste side).

Det helt overskyggende problem var, at denne valgform ville give en ekstrem lille stemmeprocent og dermed Seniorrådet et meget spinkelt folkevalgt mandat, når det skulle rådgive byrådet på ældrebefolkningens vegne.

Ved sidste valg afgav ca. 5800 borgere deres stemme til seniorrådsvalget = ca. 45%. Hvis kunne samle ca. 200 til et kaffemødevalg i byrådssalen, vil det give en stemmeprocent på ca. 1,5%

Heldigvis lykkedes dette at af afværge kaffemødevalget, som blev erstattet af fremmødevalg. I den anledning udtalte borgmester Ziegler, at han godt forstår Seniorrådets ønske om et egentligt fremmødevalg: "De føler en legitimitet ved at være egentlig folkevalgte, og derfor har vi lyttet meget til dem" (Lokalavisen, 17. marts 2021)

VALGFORM TIL SENIORRÅDSVALG 2025

For en måned siden henvendte jeg mig til borgmester Ziegler for at komme i dialog om tilrettelæggelsen af næste seniorrådsvalg. Han ville ikke mødes med os, men lovede, at vi skulle finde "en god form for afholdelse af seniorrådsvalget 2025."

Nu ser vi, at valgformerne er kommet på dagsordenen til mødet i Ældre- og Sundhedsudvalget den 6.11. Her står, punkt 5.I: Det indstilles, "At valget til Seniorrådet afholdes som borgermøde". Det fremkaldte et déjà vu. Så vi ikke det i 2021? Kaffemødevalg? Vi gentager gerne argumenterne.

Vi lægger mærke til, at der ikke er afsat et budget til at afholde seniorrådsvalg for 2025, som i 2021 kostede 92.000 kr. Vi er klar over, at det ikke er billigt at afholde fremmødevalg, men det er jo også sådan, at demokrati koster penge. Vi er også klar over, at alle valgsteder ikke er egnede til at rumme både kommunal-, regions- og seniorrådsvalg på samme sag. Andre kommuner har fundet fleksible løsninger. Vi bidrager gerne med ideer. Man kunne fx undersøge en kombination mellem digitalt- og borgermødevalg.

Det helt afgørende for os er at anvende en valgform, der maksimerer valgdeltagelsen. Valgformen er midlet, ikke målet.

Med venlig hilsen

Steen Gormsen Hansen
Formand
Seniorrådet

Den 24. september 2020

Danske Ældreråd og Seniorrådet i Høje-Taastrup Kommune advarer:

Kaffemøde som valgform til seniorrådsvalg vil få alvorlige konsekvenser for lokaldemokratiet

Høje-Taastrup Seniorråd og Danske Ældreråd ser med stor bekymring på Høje-Taastrup Kommunes forslag om, at valg til Seniorrådet fremover skal foregå på et "kaffemøde" og ikke som fremmødevalg. Det er vores klare vurdering, at denne valgmetode vil få alvorlige konsekvenser for valgdeltagelsen, og dermed svække borgernes mulighed for indflydelse på ældrepolitikken.

Kigger man på, hvordan alle andre kommuner gennemfører valg til ældre-/seniorråd, finder vi ingen eksempler på, at man afholder dem som "kaffemøde". Tværtimod ser vi andre steder i landet, at flere kommuner er optaget af at styrke det lokale demokrati og vælger at skifte fra digitalt valg eller brevvalg til fremmødevalg, som al erfaring viser, giver den højeste stemmeprocent ved ældre-/seniorrådsvalgene.

Risiko for ekstrem lav valgdeltagelse For at nå en valgdeltagelse, der er bare i nærheden af den laveste ved et ældrerådsvalg i Danmark (18,5 procent i Aarhus Kommune ved digitalt valg), ville man i Høje-Taastrup Kommune skulle få et godt stykke over tusinde ældre borgere til at møde op på kaffemødet og sætte deres kryds. Det er næppe realistisk. Er det i stedet 70-100 ældre borgere, der møder op på et sådant "kaffemøde", vil det betyde en stemmeprocent på under 1.

Til sammenligning var den gennemsnitlige stemmeprocent ved seneste ældrerådsvalg i samtlige kommuner 50,8 procent. I de kommuner, som afholdt ældrerådsvalgene som fremmødevalg i forbindelse med kommunalvalget, var den gennemsnitlige stemmeprocent oppe på 63,8 procent. I de kommuner, hvor man anvendte digitale valg, deltog i gennemsnit 31,8 procent af de stemmeberettigede. Mens de kommuner, hvor man brugte brevstemme som valgform, fik en gennemsnitlig stemmeprocent på 43,7.

Vælger Høje-Taastrup Kommune at afholde næste valg til seniorrådet som et "kaffemøde", vil Høje-Taastrup med stor sandsynlighed blive den kommune i Danmark, der har den absolut laveste stemmeprocent ved ældre-/seniorrådsvalgene i Danmark. Når valgdeltagelsen er så lav, får det alvorlige konsekvenser for borgernes mulighed for indflydelse på ældrepolitikken.

Fælles interesse i høj valgdeltagelse Det mener vi, ikke er i borgernes, Seniorrådets eller Høje-Taastrup Kommunes interesse.

Ældre-/seniorrådene er nedsat ved lov, og skal høres om alle forslag i kommunen, som vedrører kommunens ældre. Det må være i alles interesse, at de personer, der sidder i rådet har et solidt mandat i ryggen. Når ældre-/seniorrådene udtaler sig om ældrepolitiske emner, må der ikke herske tvivl om, at de udtaler sig på borgerens vegne. Jo flere der stemmer, jo større repræsentativitet.

Det kræver, at kommunens ældre borgere får en reel mulighed for sætte et kryds ved de kandidater, de mener, repræsenterer dem bedst. Den mulighed, viser al erfaring, at man bedst giver ældrebefolkningen, hvis man afholder ældre-/seniorrådsvalget som fremmødevalg.

Danske Ældreråd og Seniorrådet i Høje-Taastrup kan derfor kun opfordre til, at Høje-Taastrup Kommune forkaster forslaget og i stedet vælger at styrke lokaldemokratiet ved at afholde næste valg til Seniorrådet som et fremmødevalg. Seniorrådet i Høje-Taastrup Kommune er parat til at gøre en stor indsats for at skabe opmærksomhed om valget og skaffe kandidater i samarbejde med kommunen. Samtidig vil vi minde om, at kommunerne kompenseres for udgifterne til ældrerådsvalg via bloktilskuddet fra staten.

Med venlig hilsen

Steen Gormsen Hansen Formand, Seniorrådet i Høje-Taastrup Kommune
Mogens Rasmussen Formand, Danske Ældreråd